



martin vopěnka

můj bratr

MESIAS

MLADÁ FRONTA



MLADÁ FRONTA

můj
bratr
mesiáš



martin vopěnka

můj bratr

MESIAS

Mladá fronta

*Slovanská kolonie v severním Řecku,
Nové Vinohrady, podzim roku 2168*

1. Kázání v dešti

Nad horou se objevil olovnatý dešťový mrak a sunul se k zálivu, přestože poryv větru zadul od moře. Opřel se do Markových ohnutých zad.

Shromáždění seděli k poryvu čelem. Obava ze stupňující se nepřízně počasí jim musela proběhnout hlavami. Přesto jako by větrný poryv ještě vybičoval jejich pozornost.

Bylo jich dnes trochu méně. To proto, že Petr kázal v Novém Karlíně. Na truc ve stejný den.

Marek zaplašil myšlenku na blížící se déšť i na rozkol, jenž se rýsoval den ode dne jasněji. Ti, kteří přišli, z něj nespouštěli oči. Také vysoká dívka v první řadě. Nikdy dřív ji tu neviděl.

Neměl pocit, že jim má co říct. Ale už si zvykl: nebylo to v jeho moci. Čekali na jeho slova, a ta nakonec přicházela. Jako teď: „A proto vím, že Bůh v něm sídlil. Chtěl nám něco sdělit skrze něj.“ Zatímco to říkal, někde hluboko uvnitř pocítil odpor. Pocházel ze slova „Bůh“. Eli, jeho bratr, to takhle nikdy nevyslovil. Nikdy jasně neřekl, že by snad měl být člověkem, kterého si vyvolil Bůh. Jenomže, jak jinak o něm mluvit? Jak to vysvětlit těm, kteří nikdy neviděli jeho tvář?

Marek ji viděl pořád. Stále ji měl v sobě: bratrovu tvář, když se před šedesáti pěti lety narodil a maminka

ho přinesla v zavinovačce. Už tehdy Marek věděl, že hledí na nejmilovanější obličej. Byl tak nepatrný, drobnoučký. Oči zavřené, víčka pevně stisknutá. A přece už tehdy probouzel úžas. Na stejnou tvář hleděl i o třicet let později, kdy z ní život vyprchal.

Marek překonal okamžik dojetí a nadechl se k závěru. Po svazích zelené hory, kdysi porostlé jen středomořským bodláčím, se rychle blížil déšť. A mnozí z těch, kteří tu seděli uprostřed zpustlého a nyní opět obydleného přímořského resortu, nechali své příbytky otevřené a zvířata neuvázaná. Byl čas shromáždění rozpustit: „Jste na dobré cestě – vy všichni. Na dobré cestě, abyste to sdělení pochopili. Eli říkal: vrátit se zpátky k životu. Znovu najít život. Život pochází z přírody, říkal. V technice není život. Kdo má nad hlavou oblohu, má všechno. Kdo pro techniku a spoustu věcí nevidí slunce a mraky, kdo si nevšiml, že na něj prší, nemá nic. Na koho prší, ten má všechny dary světa.“

V té chvíli pleskly na rozpadlou dlažbu i na ramena a do vlasů shromážděných první kapky. Všichni zvedli hlavy a jejich oči se rozšířily štěstím. Jenom dívka v první řadě se dál upřeně dívala na něj.

Vtom se jim nad hlavou ozval šelestivý zvuk, a nebyl to vítr ani déšť. „Dron!“ vykřikl někdo pobouřeně. „To je robotický dron s kamerou!“

Shromáždění se zavlnilo zlostí. Velký mladý muž se sehnul pro kámen a mrštil jím k obloze. Kámen však dron minul a dopadl zpátky mezi lidi. Jen náhodou nikoho nezasáhl. Vypukla vřava. Všichni se chopili kamenů.

2. Dívka s červenou taškou

Do pláště, který si Marek přehodil přes hlavu, bubnoval déšť. Před chvílí ještě kazatel, nyní jen starý ohnutý muž, kulhal uličkou mezi bývalými bungalovy. V pravé kyčli ho bodalo. Tohle tělo už ztrácelo sílu. Bylo mu sedmdesát dva let. Pod nohama mu skřípal písek splavený z hory během posledních desetiletí dešťů. Kdysi tu bosé nohy pleskaly po rozpálených dlaždicích.

Markův bungalov nebyl daleko. Dobelhal k němu a letným pohledem zpět se ujistil, že ho dívka z první řady následuje. Následovala. Tyhle dívky přicházely připravené dát mu vše. Věděl však, že skrze něj hledají toho, který tu už není a kterého tedy nemohly poznat. Milovaly v něm Eliho. Marek to věděl, přesto se jim nebránil. Být s nimi ho těšilo.

Teď se však cítil unavenější než dřív. Snad za to mohlo studené počasí, které si našlo cestu už i do Středomoří. A navíc: byl začátek podzimu.

Všimla si, že o ní ví, a bez okolků ho dostihla právě na prahu. „Můžu?“

V jejím hlase zaslechl přízvuk. Polský nebo ukrajinský nebo... Na tom nezáleželo. Každý tu mluvil s nějakým přízvukem. Přes rameno táhla velikou červenou tašku, kterou musela koupit ve městě. Světlé vlasy schovávala pod modrou kapucí. Její přímý pohled ho zaskočil. Zjevně věděla, co chce. V dešti vypadala křehce, křehká však nejspíš nebyla. „Pojď,“ pokynul.

V kamnech ještě praskal oheň a suchý prohrátý vzduch dal Markovi zapomenout na bolesti stárí. „Odkud jsi? Od Petra?“ prohodil, když si sundával plášť. „Nikdy jsem tě tu neviděl.“

„Jednou jsem Petra poslouchala. Ale nejsem od něj. Žiju ve městě.“

Překvapeně na ni pohlédl. Mezitím si i ona sundala plášť a viděl její úzká ramena i křivku nevelkých ňader. Tak ve městě, pomyslel si. I takoví byli. A v poslední době jich přibývalo. Přišli, chvíli pobyli a zase se vrátili k předchozímu životu. Ale říkalo se, že i tam jich přibývá. Že si vytvářejí vlastní skupiny. „Patříš někam?“

„Jsem sama,“ usmála se a znovu si všiml, že jí nechybí sebevědomí. Což vzápětí potvrdila: „Vystačím si.“ A po nepatrné odmlce pokračovala: „Mám ráda kontakt s lidmi. Dělán masáže.“

„Masáže?“ podivil se. Napadlo ho, že na to je zase křehká. „A proč jsi přišla sem?“

„Přišla jsem tě namasírovat,“ řekla tak přirozeně, že se tomu nedalo nevěřit. „Máš zablokovaný kříž. Pravou kyčel máš nízko. Neseš víc, než věříš, že uneseš. A nemáš dost tepla. Potřebuješ prohrát ledviny.“

Prohrát... Kdo by nepotřeboval prohrát... „Je mi sedmdesát dva,“ řekl. Chtěl vypadat nad věcí, ale místo toho ve svém hlase zaslechl údiv. A trochu sebelítosti. „Uvařím čaj.“ Mimoděk uhnul očima. „Posaď se.“

„Já uvařím čaj a ty si lehni. Tady,“ ukázala na beraní kůži, kterou měl hozenou přes postel.

3. Jak jsi žil, když jsi byl ještě sám?

V zádech mu křupalo pod nápořem její síly. Dlaní se opírala o jeho pravou pŕlku a koleno táhla nahoru. Připadal si roztažený jako žába. Pocity slastného odevzdání se v něm mísily se studem. Styděl se za své tělo – za jeho vetčnost a stáří. Styděl se za zažloutlou kŕži a fialová klubka žil, a co bylo nejhorší: bál se, že páchne. Ne špínou ani potem, ale rozkladem. Blížícím se koncem. Naštěstí ho potřela nějakým olejem. Nos měl zabořený v beraní kŕži a cítil tak vůni oleje skrze zatuchlost zvířecí srsti.

Konečně ho natáhla a napětí povolilo. Bolestná procedura byla u konce. Na chvíli se od něj oddálila. Slyšel šelest a tušil, co je jeho původem. Zmocnila se ho závrať. Dívka se posadila obkročmo na jeho lýtka, předklonila se a... začala se po něm sunout nahoru. Nejprve ucítil na hýždích její horká ňadra. A po chvíli její tvrdý klín.

Eli neřikal, že se to nemá. Naopak, říkal, že dotek je přirozený, stejně jako láska. Když se v Praze seznámil s Hanou, milovali se skoro pořád. Tehdy to Markovi trochu vadilo. Až později se Eli fyzické lásky zřekl. Ne proto, že by ji zavrhoval nebo že by po ní netoužil, ale jen proto, že nechtěl zplodit potomka. Jenomže Hana o něm teď začala prohlašovat, že byl zdrženlivý vždycky. Že byl proti sexu. Jako důkaz uváděla právě to, že neměl děti. Samozřejmě, že neměl děti. Věděl, že je mít nemá, a věděl, že se nic takového nestane, přesto nechtěl pokoušet osud. Byl to ostatně on, kdo předpověděl, že se děti přestanou

rodit. Ne úplně a ne každému. Ale přestanou. Tehdy mu nikdo nevěřil. Doráželi na něj, odporovali mu. On však nikdy nic nevysvětloval. Říkal: „Naše vláda skončila. Země teď sama rozhodne, kolik nás má být.“

Na začátku spala Hana s Elim často. Marek si dobře pamatoval své tehdejší pocity. Ti dva oddávající se jeden druhému za tenkou zdí a on, Marek, v rozpacích. Nevěděl, co si myslet o tom, že někdo, o kom se začíná mluvit jako o svatém, dělá takové věci. Báł se, že některý z jeho příznivců na to přijde a všichni se od něj odvrátí. A dnes Hana tvrdí, že Eli žil v čistotě, zatímco Marek teď ví s větší jistotou než tehdy, že bratr neudělal nic špatného. Tělesnou láskou se nezpronevěřil svému učení.

Ještě že o Haně bylo známo, že v Praze chodila za peníze s Nory, jinak by jistě i o sobě tvrdila, že je panna. Nejhorší bylo, že Petr se jejích tvrzení chytl. Kázal o bratrově čistotě, jako by v tom tkvěl nějaký podstatný základ jeho poselství. Dělal z Eliho někoho jiného, než kým byl a chtěl být.

Dívka se dál třela o Markova záda. Jeho myšlenky se vracely k ní; k její horoucí mladosti. Zvedl dlaně a nahnatal křivku jejích boků. Ona rukou zabloudila mezi jeho nohy. Ale nešlo mu o to – už ne. Přesto ho začala hníst. Bylo to příjemné i bez erekce, a tak se v pánvi trochu nadzvedl. Pochopila to jako výzvu a začala hníst silněji. Překulil se na bok a jemně ji uchopil za ruku. „O to nejde,“ šeptl. „Už mi o to nejde.“ Pohlédl do jejích očí, které byly nečekaně tmavé, a všechno jako by v nich zůstávalo; nic se neodráželo. Rty měla sevřené. Hleděla na něj zkoumavě.

Měl před sebou celé její dokonalé dlouhé tělo. Soudržnost vypovídala o fyzickém cvičení. Zabloudil dlaní dolů. Zavřel oči a jen po hmatu našel její něžnosti. Takhle mu to vyhovovalo. Vzdychna a roztáhla se – snad až příliš povolně. Ale i kdyby vše jen předstírala, stálo to za to. Bral si ji jako dar.

Potom leželi přikrytí. Tiskla se k němu ze strany, protáhla bradu opřenou o jeho ostré rameno, zjihlá, snad uspokojená. Teď se nepochybně zeptá na bratra. Nezazlival jí to; počítal s tím.

Opravdu zaklonila hlavu a pohlédla mu do očí. A zeptala se: „Jak jsi žil, když jsi byl ještě sám?“

Byl zmatený. To nebyla otázka, kterou čekal. „Sám? Jak to myslíš, sám?“

„Byl jsi přece o hodně starší než on. Říkali, že o devět let. To je devět let života, než se narodil.“

Praha-Holešovice mezi roky 2096 a 2105

4. Sucho

Prvních devět let života. Když na ně pomyslel, byl to vůbec život? Nebylo to vlastně jen čekání?

Ty roky provázel strach. Byl všude a nejvíc ho četl z tváří rodičů. Měli krásný byt s výhledem na Vltavu, v jedné z mnoha uzavřených čtvrtí. Takhle se jmenovala Holešovice. Jeho první vzpomínka? Zápach. „Kdo udělal ten smrad?“ smějí se všichni. Marek provinile klopí

oči. Ale ne, není to on. Rodiče si z něj dělají legraci. Ten zápach přichází zvenčí. Z vody. Nehybná tekutina ve vysychajícím řečišti hnije. Smích rodičů přechází do ustaraného povzdechu. Maminka má pod bradou ještě jednu bradu a tváře jí visí dolů. Marek k ní natahuje dětskou ruku: „Co to tady máš, maminko?“

Maminka se nezlobí. „To je sádlo, Marečku. To abych neumřela, až nebude co jíst.“

Marek nechápe. Proč by nebylo co jíst? Mají přece peníze. Tatínek je nosí domů, protože chrání Doživotního. Doživotní je nejdůležitější člověk v celé zemi. Říkají, že „jen on nás může zachránit“. Takže i tatínek je důležitý. I tatínek je zachránce.

Maminka je taky důležitá: učí ve škole v uzavřené čtvrti Holešovice.

Aby maminka mohla učit, chodí Marek do školky. S klukama si tam hrají na to, že brání Holešovice – proti Karlínu, Břevnovu, proti žebrákům, muslimům... Jednou Dalibor vykřikne, že dnes budou bránit Holešovice proti bojovníkům pravého Krista. Ti že jsou ze všech nejhorší. Že čistí kostely tak, že pálí všechny obrazy a sochy, a zabíjejí každého, kdo se v nevyčištěných kostelech modlí. A že zabili i bratra Daliborova tatínka.

Ze školky maminka Marka vyzvedá odpoledne. Jdou podél říčního náspu a nehybná voda pochmurně mlčí hluboko pod nimi. Začátkem jara tolik nepáchne, avšak její zeleno-hnědo-olovnatá barva nevěstí nic dobrého. Na hladině plavou mrtvoly ptáků. V létě tam plavaly mrtvé ryby. Nepršelo už tři roky. Všechno je žluté, spálené. Jen dole na náspu se udržel pruh zeleně.

Do domu vstupují přes garáž. Je to jeho přání. Chce se podívat na jejich magnetické auto, které tu stojí jako vzpomínka na lepší časy, jež ho minuly. Když byli rodiče mladí, jezdili prý tím autem skoro každý den. Jednou vyrazili dokonce až k moři – auto se při jízdě vznášelo těsně nad silnicí, která byla vyrobená z něčeho úžasného, co Marek nedokáže pochopit. „Tehdy to šlo a teď už ne? Proč tehdy jo?“ ptá se vždy znovu.

A maminka vždy znovu odpovídá a hlas se jí chvěje: „Protože dnes už ten materiál, ze kterého byla silnice sestavená, neumíme vyrobit. Nedovází se. Přestalo se s ním obchodovat, když na světě přestalo být bezpečno. Víš přece, co se stalo mým rodičům.“

Ano, to Marek ví. Dědečkovi a babičce se stalo něco hrozného. Něco, pro co v Markově dětském světě není místo. Uvázli se svým magnetickým autem někde daleko na rozbořené silnici. A někdo je zastřelil.

„Tehdy to byla spíš výjimka, Marku,“ dodává maminka. „Takové věci se ještě neděly. Bylo to hrozná neštěstí. Ale dnes? I kdyby ty silnice k moři vedly, nedojeli bychom tam. Je sucho. Hodně lidí na tom není jako my. Mají hlad.“

„Já chci jet autem aspoň někam.“

„Ty silnice už nefungují ani tady. Nevyjedeme z garáže. Auta, která vidíš jezdit dnes, jsou na elektřinu. Taková jezdila před sto lety. Nakonec se k nim v nouzi vrátili. Až zaprší a všechno bude jako dřív,“ schová si maminka na závěr trochu naděje, „určitě ty silnice opraví. Pak pojedeme, to ti slibuju.“

Naději dávají i okna, kterými se Marek dívá ven. Většinou je jimi vidět Vltava, jaká asi byla dřív. Tekoucí

voda, zelené stromy a keře... Dřív prý šly takhle měnit i stěny pokojů.

5. Doživotní

Tatínek bývá doma málo. Často zůstává v práci celé dny. Anebo se vrací pozdě večer, když Marek už spí. Jednou přichází do Markova pokoje a Marek je ještě vzhůru. Otevře oči a vidí veliký tatínkův obličej. Vysoké čelo s několika prvními vráskami, na které dopadá světlo lampičky. Tatínkova hlava se ve tmě zdá ještě větší než obvykle. Jeho přímé modré oči se dají jen tušit. Ale jsou tam.

„Tatínku...“ natahuje Marek ruce.

„Marku, ty nespíš?“

„Já jsem se právě probudil. Ty jsi přišel, tati?“

„Ne, Marku. Už zase odcházím.“

„Proč pořád odcházíš?“

„Musím chránit Doživotního. Odhadovat, co mu hrozí.“

„Proč se mu říká Doživotní?“

„Dřív se prezidenti střídali; volili se. Ale to v takovéhle době nejde. Doživotní je silný člověk. Přesně takový, jakého dnes potřebujeme. Proč bychom, Marku, měli volit prezidenta, když toho nejlepšího už máme? Víím, že někteří lidé mu to vyčítají. A někteří by ho rádi zabili. Říkají, že se zmocnil vlády. Já ho ale znám. On netouží po moci. Dělá jen to, co je potřeba. Chce pro naši zemi to nejlepší.“

„Kdo ho chce zabít?“ diví se Marek. Musí to být hrozní lidé. Hloupí a zlí. Ještě že se jim to nemůže povést, když Doživotního hlídá tatínek.

„Škoda o nich mluvit,“ mávne tatínek rukou. „Chci ti hlavně říct, že se nevzdáme. Naše země bude zase taková, jaká byla. Pak opravíme silnice a budeme jezdit k moři.“

„Vážně, tati?“ Marek se zvedá na posteli a chytá tatínka kolem krku – za slib, který se nikdy nesplní.

„Určitě. Já tomu věřím. A za týden... za týden budu mít dovolenou. Zajdeme si do Prahy – dávno jsme tam nebyli.“

Dávno. Tak dávno, že si to Marek nepamatuje. „Říkal jsi, že to tam není bezpečné.“

„Nesmíme se bát, Marku. Strach je nejhorší. Přece se nezavřeme tady v Holešovicích. Budeme normálně žít.“

6. Naházet je do Vltavy

Markovi je šest a všechno, co kolem sebe slyší, ho utvrzuje v přesvědčení, že se narodil pozdě. Vše krásné se odehrálo dřív. Jezdilo se autem, klidně až k moři. A internet býval otevřený a všudypřítomný, takže by si tam mohl najít kamaráda odkudkoliv, a ne jenom z Holešovic. A setkával by se s ním na stěnách svého pokoje. Vltava tekla proudem a dalo se v ní koupat. Koho by dnes něco takového napadlo? Z okna Marek občas, když zruší naprogramované výjevy, pozoruje sanitární loď. Muži v gumových oblecích a maskách sbírají z hladiny mršiny.

A co teprve koupelna. Z kohoutků prý kdysi tekla voda bez omezení. To si vůbec nedovede představit. Teď teče jen občas na půl hodiny. Jinak se chodí s vědrem k cisterně. Záchod mají chemický.

Marek slýchá, jaké mají v Holešovicích štěstí, že tu jsou cisterny. Slýchá jména, která mu nic neříkají: Žatec, Louny, Rakovník... Města, kde došla voda. Už se tam nedá žít.

Tatínek dodržel slovo. Příští sobotu jdou do Prahy. Říkají tomu „do Prahy“, přestože i Holešovice jsou Praha. Marek to ví. Maminka má starosti. Její druhá brada se rozčilením chvěje a jedno oko se jí leskne, jako by v něm měla slzu. Ale jde s nimi. Tatínek slíbil, že je ohlídá robotický dron. Jeden z mnoha robotů, jež mají chránit Doživotního. Tatínek je s roboty spojený navigací. A pod vestou má pistoli.

Když vycházejí z brány holešovické uzavřené čtvrti, Marek pociťuje spíš smutek než radost. Cítí, že takhle by to nemělo být. Jenomže neví, jak by to být mělo. Na tuhle odpověď bude muset čekat dlouho. Dá mu ji až Eli.

Podle kalendáře je jaro. Na obloze září slunce. Až vystoupá nahoru, nastane spalující žár. Jaro: také jedno slovo nesoucí vzpomínku na cosi, co bývalo.

Přijíždí pro ně objednané taxi. Velký bílý předpotopní vůz na elektřinu. Sedají si s maminkou a tatínkem dozadu, řidič zůstává za neprůstřelným sklem. Jedou nejprve liduprázdným nábřežím, až se dostanou k tržišti.

Tady se to hemží lidmi, stánky, plachtami. „Co prodávají?“ diví se Marek.

„Cokoliv,“ odpovídá maminka stísněným hlasem. „Snaží se prodat cokoliv.“

„Vidíte tu verbež?“ nadává řidič za sklem. „Postřílet! Všechny je postřílet!“

Ocitnou se na mostě – ne přes vysychající řeku, ale přes Staré Holešovice – špinavou přelidněnou čtvrt.

Na Strossmayerově náměstí stojí spousta lidí ve frontě. Je dlouhá stovky metrů a kroučí se dokola. Marek bez dechu poslouchá, co si říkají rodiče: zdejší kostel vypálili bojovníci pravého Krista a teď slouží jako ubytovna pro odsunuté z měst bez vody. Fronta je na polévku; na jídlo. Doživotní řekl, že nikdo nesmí hladovět.

Kousek dál zastavuje tramvaj. Ti, co vystupují, vypadají normálně. Někam spěchají kolem fronty hladových, jako by se jich netýkala. Možná je to dobře. Markovi se zdá, že to dělají podobně jako tatínek. Nechtějí se bát. Chtějí normálně žít.

Řidič pokračuje ulicí nahoru a míjejí ještě jednu tramvaj. Aut je tu hodně a většinou jsou to taxíky. Pak se náhle ocitnou v koloně. „A jsme v prdeli!“ ozve se řidič. „A tohle je ještě dobrý. Někdy to stojí z náměstí.“

„To kvůli kontrole u vjezdu do vnitřního města,“ vysvětluje tatínek.

Popojíždějí asi půl hodiny. Samotná kontrola pak už trvá krátce. Tatínek ukáže nějaký doklad a vojáci je ihned pouštějí. Pak jedou z kopce tunelem a ozývá se hukot kol. Ocitají se u Vltavy. Ale místo ve vznešeném centru města jako by se ocitli na nejnuznějším předměstí. Ve

svazích nad řekou se tísní chatrče, plachty, stany – ubohé přístřešky těch, kterým nezbylo nic. Marek si všimne židlí, gaučů a postelí – i pod širým nebem se dá spát, když neprší. Děti si hrají v odpadcích. „Jak se sem dostali?“ diví se Marek. „Vjezd je přece hlídáný.“

„Ještě předtím – než jsme to začali hlídat. Dnes už by to nešlo. Doživotní už pro ně staví příbytky na okraji. Brzy to tu vyčistí.“

„Naházet je do Vltavy – do tý stoky!“ vykřikuje řidič zpoza skla. „Ještě se o ně budeme starat?“

Maminka se nakloní k Markovi a bere ho kolem ramen. „Neposlouchej, Marečku. Všechno jsou to lidé. Chudáci to jsou. Tam, kde byli doma, se nedá žít.“

Jsou chvíle, kdy i maminčina dobrácká tvář ztvrdne. Kdy nad sádlem, nad druhou bradou a odulou tváří převládne pevnost názoru. Někdy maminka nesouhlasí ani s tatínkem. A nemá ráda Doživotního. Marek otáčí hlavu k tatínkovi, čeká, jestli k tomu něco řekne on. Avšak tatínek mlčí.

Projedou kontrolou uprostřed mostu a ocitají se konečně v klidných ulicích. Domy tu vrhají stín.

Severní Řecko, podzim roku 2168

7. Kdo jsi?

Natália, tak se dívka představila, hleděla upřeně do Markových očí. Ležel na zádech, ne už na boku, ona měla

hlavu na jeho bíle porostlé hrudi, mírně zakloněnou, jako by k němu vzhlížela. Rty měla pořád sevřené, takže to vypadalo, že se soustředí.

Uvědomil si, jak je mu dobře. Napětí v kříži povolilo. Už si ani nepamatoval, jaké to je: necítit napětí. Chtělo se mu spát. Jenomže tu byly její tmavé oči. Pronikaly do něj. Anebo přinejmenším čekaly, až k sobě pronikne on sám. Vybízely ho k tomu a nehodlaly se vzdát.

Slyšel se mluvit: sebe – starého člověka – o chlapci, na kterého dávno zapomněl. Najednou, jak tady ležel spolu s ní, si uvědomil onu velkou milost, které se mu v životě dostalo. „Ty to nechápeš, Natali?“ vypravil ze sebe. „Můj bratr byl mesiáš.“

V její tváři se mihl stín shovívavosti. Ale vzápětí se usmála: „To není odpověď, Marku. To přece není odpověď.“

Nechápal, kde se to v ní bere. Ta jistota.

„Odpověď na co?“ bránil se. Pořád doufal, že nebude tak důsledná. Doufal, že se spokojí s tím, jak na něm leží, s ňadry přitisknutými na jeho břicho.

„Odpověď, kdo jsi ty.“

Já jsem jeho bratr, chtěl říct. To je odpověď. Ale cítil, že to nestačí. Že Natália míří hloub. Že ji to neuspokojí.

Vysvobodila ho, když náhle vyskočila z postele. „Musím na záchod.“ Beze studu prošla kolem kamen a místo do oné místnosti vyběhla zadními dveřmi ven do deště.

Chvilé osamění stačila, aby se vrátil ke svému stáří. Choulil se v něm na posteli a vystoupit se z něj nedalo. A přitom: tohle stárnoucí zažloutlé tělo pořád patřilo chlapci, kterým byl tehdy.

Eli se nebál smrti. Říkal, že život je jenom začátek. Někdy jako by šel smrti naproti.

Přiběhla zvenčí pokropená deštěm. Rychle k němu vklouzla; kapky vody z její hladké kůže se rozpily na jeho suché vrásčité pokožce. Na okamžik to zastudilo – než se ohlásila její horkost. Vzrušil se.

Praha-Holešovice roku 2102

8. Maminka

Maminka. Mnohokrát si kladl otázku, proč je oba porodila právě ona. Nejprve Marka – obyčejného člověka. Ale pak Eliho, který nemohl být z tohoto světa. Nikdo z tohoto světa by nemohl přinést tolik naděje.

Marek přemýšlel o biblické Marii, které se v křesťanské tradici dostalo tolik posvátné úcty. Jako dítě se o křesťanství nezajímal a ani rodiče ho k němu nevedli. Až maminka o něco později.

V Holešovicích, kde pečovala o jejich domácnost a k tomu učila ve škole, v ní nikdo výjimečnou ženu neviděl. Nebyla ani krásná. Zato byla nekonečně laskavá. Do budoucnosti hleděla s obavou. A přece si dokázala uchovat naději.

Sucho tehdy bylo mučivé. Ale nebylo první svého druhu. Maminka znala důvody: „To je za to, Marečku, jak jsme zacházeli s naší planetou. Je to trest, který musel přijít.“

Tomu úplně nerozuměl. Trestat přece mohl jedině někdo. Kdo tedy lidstvu udělil ten trest?

Maminka se nejmenovala Marie, ale Julie. A na rozdíl od biblické Marie neměla nikdy držet v náruči tělo svého zmučeného syna. To oni se budou loučit s ní – doma v Holešovicích. Tváře bude mít opuchlé a dech těžký, sípavý. Až dosud se bála, že Elimu nedokáže být dobrou matkou. Teprve v den, kdy bude odcházet ze světa obráceného naruby, a ten na ni okamžitě zapomene, nalezne víru ve svého syna.

Na okamžik, kdy se objevila naděje, Marek nikdy nezapomene. Vrací se po obědě ze školy. Chodí teprve do první třídy, ale Holešovice jsou bezpečné. Jde jako obvykle přes garáž – dlouho tam stojí u jejich auta. Pokládá dlaně na stříbřitý plech i na skla, otáčí kamerami a zrcátky. Venku je horko, ale tady dole se dá vydržet. Povrch auta příjemně chladí. Ten dotek šíří po Markově těle smutek. Nemůže dlaň odtrhnout. Nakonec si sedne na hladkou podlahu. Světla zhasnou a jen u dveří svítí jedno nepatrné světlíčko jako hvězda na noční obloze. Marek se ocitá na dně hluboké propasti – v krajní osamělosti. Nemohla být náhoda, že se nejhloub ocitl právě tehdy – v den obratu. Konečně se zvedne a světlo se rozsvítí. Vyjede výtahem, ve kterém je dusno. V bytě běží klimatizace. Ještě pořád je den jako každý jiný. Den, kdy je jasné, že všechno dobré se už událo. Pak se vrací maminka.

Hned ve dveřích je něco jinak. Maminka má oči doširoka otevřené. Marek vidí, že mu chce něco říct. Ale nemůže se odhodlat. Je toho tak plná, že neví, kde začít. Marek jde do svého pokoje. Ona přichází za chvíli. Sedá

si k němu, bere ho za ruku, líbá ho na tvář a na čelo. „Já jsem tak šťastná, Marku. Tak šťastná.“ Skoro nemůže mluvit. Pláče. Venku je horko a maminka je tlustá; je z ní cítit pot. Markovi to ale nevadí. „Představ si, že se dohodli,“ pokračuje. „Největší státy světa, nejmocnější lidi a nejlepší vědci. Vymysleli něco, čím Zemi zase ochladí. Říkají tomu difrakční mřížka. Nějaké nepatrné částice ve stratosféře vytvoří tu mřížku a odkloní část paprsků, které pak už nedopadnou do zemské atmosféry. Země tak od Slunce přijme méně tepla.“

„Vždycky jsi říkala, že by to měli udělat.“

„Říkala. Ale myslela jsem si, že to neudělají. Že se nedohodnou. Nebo že nevymyslí, jak to udělat. Představ si: umístí tu difrakční mřížku někam do stratosféry, skoro do vesmíru. Zachytí část slunečního záření a teplota na Zemi se ustálí. Zase bude pršet. Krajina bude zelená. Ti, co přišli z jihu, se budou moct vrátit. U Středozemního moře se zase bude žít.“

Marek poslouchá jako u vytržení. Takže se nenarodil pozdě? Naopak: nejlepší doba teprve přijde? Jenom nechápe, proč to neudělali dřív. Proč to nechali dojít tak daleko.

Přesto je šťastný. Ale největší radost má kvůli mamince. Nikdy ji neviděl šťastnější.

9. Pozdní dary

Od okamžiku, kdy se s ní spojil, jako by se do něj vpila. Jako by to bylo něco, co si léta odpírala. Vybrala si ho, o tom nebylo pochyb. Věděl však, že ho nemůže milovat – jen pro pár chvil, co spolu byli. A už vůbec ne pro jeho vzhled.

Byla to její vášeň a její láska, ne však určená jemu. Byla obecná – jako je obecný vítr, déšť nebo sluneční svit. Nohama svírala jeho bedra a vlnila břichem proti němu – nemusel dělat nic. Zavřel oči a vydal se na cestu. Natália ho obestřela. Ocítl se pod hladinou, obklopený čímisi, co mohlo být ze všeho nejspíš mateřským lůnem. Nepamatoval si, že by v životě prožil něco podobného. Ženy, které následovaly Eliho, nezajímal. A ty, se kterými řešil svou fyzickou potřebu, zase nezajímal. V poslední době za ním přicházelo mnoho hledajících. Víc žen než mužů. Doufaly, že ještě zahlédnou záblesk svatosti, stopu zjevení, o němž se dovídaly jen z doslechu. Marek se stával jejich důvěrníkem. Povídal si s nimi, vyprávěl jim o Elim; někdy jim byl opravdu blízko; tehdy vnímal jejich dychtivý dech a bušení srdcí. Jen jednou překročil mez a sklídl hlubokou hořkost.

Natália teď na chvíli odtrhla rty a zaklonila hlavu. V jejích temných očích uviděl... přece jen lásku. Čím si ji zasloužil? Zaplavilo ho nepoznané štěstí. „Natálie,“ šeptl, „jsi tak krásná. Děkuji ti.“

Pootevřela ústa a znovu ho políbila. Ještě se neblížil ke konci; jeho staré tělo vnímalo slast jinak. Opět zavřel oči. Tušil, kde je, věděl o dešti tam venku i o vodě proudící mezi trsy brčálově zelené trávy. Za zavřenými víčky však mířil zpátky. Byl znovu jediným dítětem svých rodičů, znovu sám sebou – ještě než se stal pouhým bratrem.

Praha-Holešovice v letech 2102–2104

10. Budeš mít bratříčka!

Maminka přináší další a další dobré zprávy: lidstvo spolupracuje. Vyspělá lidská civilizace je schopna vzít osud hostitelské planety do svých rukou. Desítky družic a astronautů budují v prostoru nad Zemí důmyslné zařízení.

Marek vyrůstá v Holešovicích. Poprvé slyší, že existuje něco jako lidstvo. Neví, co si pod tím představit, ale je hrdý. I on je jeho součástí.

Součástí onoho velkého společenství je i tatínek a Doživotní. Doživotní vyjádřil projektu podporu. Hlásí se i řada zdejších vědců.

Zatím však dál praží slunce. Bahno v bývalém řečišti vyschlo a puká. Dá se po něm chodit. Přesto pohled do azurové oblohy už nevzbuzuje obavu. Naopak: je plný naděje. Někde tam se to děje.

Vychází najevo, že projekt byl dávno připravený. Všechno se promýšlelo a počítalo desítky let. Čekalo

se na dohodu: politické rozhodnutí. Ve Spojených státech se koná Velká konference národů. Tatínek tam letí s Doživotním. Marek ho vyprovází k bráně. Hrozně si přeje, aby ho vzali až na letiště. Ale tam se nesmí. V ulicích hlídkují vojáci a roboti. „Tatínku, až to dohodnete, koupíme baterii? Budeme zase jezdit autem?“

Po návratu je i tatínek plný naděje. S oteplováním je konec. Difrakční mřížka rozptýlí část slunečního světla. Začne se naopak ochlazovat. Ne hned, pomalu. Až se vše vrátí do původní rovnováhy.

Tyhle dva roky Markova života jsou o tolik jiné než prvních šest let. „Kdo udělal ten smrad?“... prvních šest let je plných smradu; podivného stesku.

Teď každý znovu dychtí po tom, co bude.

Měsíc po Markových osmých narozeninách je projekt dokončený. Avšak při pohledu vzhůru není nic vidět. Jen v noci se na hvězdné obloze dají pozorovat pomalu se sunoucí světélka družic.

A pak přichází zklamání. Neděje se nic. Sucho je děsivé, slunce dál pálí.

Až potom něco přijde. Něco úplně jiného. Tatínek si bere volno; po dlouhé době je doma. Večer s maminkou rozsvěcují svíčky a tváří se záhadně. „Něco ti musíme říct. Teď, když se lidstvo dohodlo, se už nemusíme bát budoucnosti. Marečku, budeš mít bratříčka.“



11. Můj drahý

Natália se oblékla a sedla si do křesla k ohni. Marek zůstal ležet na boku, přikrytý dekou. Za oknem se mihla něčí tvář. Někdo jako by chtěl vejít, ale když uviděl Natálii u ohně, anebo Marka v posteli, rozmyslel si to. Kamínek cinkl o zeď, jak odlétl od něčí nohy.

Podívali se s Natálií k oknu a potom na sebe. A najednou se jejich rty roztáhly úsměvem. Smáli se zmatku toho venku, spolu, oni dva, proti všemu, proti celému tomu zmatenému převrácenému světu.

„Kam teď půjdeš?“ zeptal se Marek a pohledem zavadil o její červenou tašku.

„Zatím nikam. Zůstanu tady,“ odpověděla přímo.

Zarazil se. Napadlo ho, že postel, na které leží, je úzká. Jeho rozbolavělé tělo toužilo po pohodlí. A pomyslel také na Hanu. Jestli tu Natálie zůstane, Hana z toho udělá aféru. Už teď se bál jejích řečí. A vlastně si ani nebyl jistý, jak Natália myslí své „zůstanu tady“. Mohlo to znamenat u něj v bungalovu, anebo jen tady v osadě. I chaty na kopci byly vlastně tady. I vyšší domy v zátoce. Znejistěl. Asi to byla domýšlivost: předpokládat, že chce bydlet u něj. Zároveň se mu ulevilo: když Natália zůstane v osadě, ale ne přímo u něj, Hana ji snad strpí. „Ve druhé řadě dole je volný bungalov. Řeknu někomu, aby tam přinesl příkrývky a dříví.“

Podívala se na něj nechápavě: „Vyháníš mě, můj drahý?“

Můj drahý... Dvě slova, kterými ho přijala. Být někým přijat: jak nenadálý, člověčí pocit. A pak: takhle mu někdy říkal Eli: „Můj drahý Marku.“

Eli to vyslovoval jako poděkování. Často Markovi žehnal a děkoval, ale nikdy z něj nemohl sejmout roli staršího, toho, kdo ochraňuje.

Marek byl starším bratrem mesiáše. A vlastně až teď, když ho Natália přijala se vším, kým byl, si uvědomil, jak těžký to je úděl. „Nevyháním tě,“ šeptl dojatě. „Jsi krásná. Rád tě tu vidím.“

„Dneska si vlezu k tobě,“ řekla, „a zítra někomu řekneš, aby mi sem dal postel.“

Praha-Holešovice roku 2105

12. Přichází Eli

„Eli,“ napadá maminku. Tak se bude jmenovat. Maminka neví proč. Jenom se jí to jméno líbí. Zdá se jí takové... jemné – to tvrdí, když odmítavě kroutí hlavou nad Janem, kterého si přeje tatínek, i nad Jirkou, kterého vymyslel Marek. Maminka je ve své tělnatosti neústupná. Teď, když v sobě nosí nový život, ještě nakynula – je až nepředstavitelně tlustá. Trvá však na svém: „Bude to Eli.“

Časem bude Marek číst bibli, aby přišel jejímu přání na kloub. Vstoupil do ní snad duch svatý – tak, jako do

biblické Marie – a pošeptal jí prastaré, symbolické jméno? Marek však nenajde žádnou souvislost mezi bratrem Elim a prorokem Eliášem. Nedokáže čelit skeptickým otázkám křesťanů a rád dá za pravdu teprve dvacetiletému bratrovi, který ho uklidní slovy: „Nehledej cesty, po kterých se už šlo. Nehledej příběhy, které se už staly. Možná je v nich nějaká podobnost; vždycky je nějaká podobnost. Jenomže já vím, že jsem tady, abych cestu prošlapal, ne abych se k nějaké už prošlapané vracel.“

V Holešovicích je malá klinika. Marek tam chodí k lékaři na pravidelné prohlídky, nebo když onemocní. Klinika, přestože je čistá, páchne nemocí: škrábáním v krku, tupou bolestí v hlavě, záchvaty kašle. Na klinice se však i rodí.

Rodiče počítají s tím, že maminka porodí v nejmodernější nemocnici, kterou nechal postavit Doživotní. Marek je rád, že Eli nepřijde na svět na klinice páchnoucí nemocemi. Jenomže potom, když to na maminku přijde, je tatínek s Doživotním někde pryč. Tlustá maminka, kolébající se ze strany na stranu, si sama sbalí tašku a jde – na kliniku o několik bloků dál. Marek ji doprovází.

Když vyjdou z domovních dveří, postřehnou, že se něco děje. Venku je rušno, ale jinak. Jakýsi zvláštní stav neklidu a úžasu je obsažen v projevech těch, kteří převážně stojí. Možná, že se chovají jako vždycky, ale ta změna spočívá v něčem jiném: ačkoliv je dopoledne, nesvítí slunce. Je podivně tmavo. Marek zvedne hlavu a vidí, co ještě nikdy neviděl, kam až jeho paměť sahá. Mraky. Těžké, tmavé, nevyzpytatelné.

Marek se zachvěje. I maminka se zakymácí na neohebných nateklých nohách. Hned se však vzpomíná a chytí Marka za ruku: „Pojď, Marečku. To nic. To jenom přichází Eli.“

Tak tedy jdou. Mezi domy se prožene poryv větru a zvíří prach. Maminka těžce oddechuje a ve tvářích má červené skvrny. Marek se bojí, že nedorazí. Bezděčně zavádí o její pohled, který však nepatří jemu. Míří dopředu a je v něm odhodlání. Maminka má poslání. Jde porodit Eliho.

Dojdou až ke klinice. Na širokých bílých posuvných schodech před prosklenými dveřmi se maminka k Markovi otočí: „Teď už to zvládnou sama, Marečku. Nečekej na mě. Jdi domů.“

Marek váhá; klinika páchnoucí nemocemi ho neláká, přesto se zdráhá odejít. „Dovnitř se mnou nechod!“ trvá maminka na svém. „Jdi domů.“ Snaží se ho políbit, ale nedaří se jí předklonit. „Promiň, Marku...“ Alespoň ho pohladí po vlasech: jeho milovaná laskavá maminka.

Marek předstírá, že odchází. Ale potom se vrací a sedá si nad schody. Maminka mezitím už zmizela v útrobách kliniky. Marka dnes neškrábe v krku, ani necítí otupělost v hlavě. Sedí na schodech a pozoruje víry prachu. Chvilími jsou to celá mračna, která štípou do očí. Není přes ně vidět. Lidé, co přicházejí, spěchají a něco si vzrušeně říkají. Ti, kteří vycházejí ven, se na schodech zarazí, – jako se zarazil Marek, když s maminkou vyšli z domu.

Marek tam sedí dlouho. Není mu dlouhá chvíle: čeká přece, až se narodí Eli. Cítí, že tu musí zůstat: na stráž místo tatínka, který musel odjet s Doživotním. Musí tu

být kvůli Elimu. Přitom netuší, že tatínek se už nevrátí; že se rozhodl žít s asistentkou Doživotního a mít s ní jiné děti. Že to mamince napíše až po porodu. I tak si Marek připadá důležitý. Ze všech nejdůležitější pro toho, kdo se teprve narodí.

Čas se žene tak rychle, jako se honí oblaka prachu na prostranství před klinikou, kde stojí cisterna s vodou. A potom se to stane: ne, není to křik novorozence. Ten se z klimatizované, dobře izolované kliniky nedostane. Stane se však něco jiného: do prachu začnou dopadat velké kapky. Marek vstane a fascinovaně popojde několik kroků do prostranství. Zůstane stát s hlavou vztyčenou, a není sám: okolo stojí spousta dalších lidí. Do tváří jim bubnuje... voda. Padá nejprve v jednotlivých velkých kapkách, ale rychle se mění v hustou clonu. Země pod nohama tmavne, prach se mění v hlínu a pak v bláto. Z mraků na obloze se na zem snáší déšť – silný a vytrvalý. Narodil se Eli.

Severní Řecko, podzim roku 2168

13. Pochyby

Měla na sobě přiléhavý noční úplet. A spala na boku, pootočená od něj. Postel byla úzká, takže se stehny dotýkal jejího oválného pozadí. Vlastně: bylo jí tu plno a jemu zůstal jen úzký prostor u zdi.

Záviděl jí, že tak snadno usnula. Slyšel její klidný dech a sám skoro nedýchal, aby ji neprobudil. To, jak tu fyzicky

byla – se svým tělem, srdcem, plícemi, krevním oběhem, ale také se svými sny, o nichž však zatím nevěděl téměř nic, se přes všechno nepohodlí, kterému ho vystavila, podobalo zázraku.

Pochyboval však o sobě; pochyboval, že je onoho daru, jímž bezesporu byla, hoden. On se svými drobnými bolestmi, únavou, otupělostí. Ale hlavně se svým posláním: zvěstovat, podávat svědectví. A chránit Vinohrady – tak se jmenovala tahle osada následovníků Eliho – ne podle vinic, jímž se tu kdysi snad mohlo dařit, ale podle pražské čtvrti, jejíž jméno jim připomínalo ztracený domov.

Pochyboval. Nenalézal v sobě dost chuti k nevyzkoušenému životu po boku mladé ženy. Dost odvahy k novým začátkům – na to se zdálo být pozdě. Tím spíš, že marně vzpomínal, jestli kdy po něčem takovém toužil. Netoužil. Ani v mládí ne. Všechno, čím byl, všechny myšlenky a touhy obětoval Elimu. A nikdy to nevnímal jako obět.

S postupující nocí se omezení na loži stalo vysloveně protivným. Navíc: chtělo se mu na záchod. Ve svém věku chodil několikrát za noc. Dnes tu však byla ona. Nechtěl ji vzbudit. Dlouho to odkládal; hleděl do tmy nad sebou a jeho myšlenky odbíhaly tu k Eliho narození – tehdy – v Holešovicích za prvního deště, tu k Haně, která jistě už o Natálii ví – má přece své zvědy.

Když už to nemohl vydržet, posadil se a pomalu se sunul ke kraji postele. Konečně nohama spočinul na podlaze a prostor, který ho obklopil, mu přinesl vysvobození. Vzduch v místnosti byl suchý a teplý. Oknem sem dopadal slabý měsíční svit a vykresloval na podlaze nevýrazný obdélník. Odlesk světla dával tušit její tvář,

i když si ji chránila předloktím. Přes všechno nepohodlí a protivné myšlenky, od kterých se sotva osvobodil, dostal najednou chuť ji pohladit.

O slovo se však hlásila jeho tělesná potřeba. Vzpomněl si, jak to odpoledne udělala ona. Prošel kolem kamen s doutnajícími uhlíky a udělal to také tak.

Chladivý vlhký vzduch venku ho zaskočil. Noc byla svěží a probouzela v něm touhu žít. Spatřil mezery v mracích nad hlavou a zlatavý odlesk vykreslující jejich oblačné lemy. Připomnělo mu to její tvář. Temná neproniknutelnost však na obloze převažovala, stejně jako tichá osamělost tohoto místa, poukazující k nejisté budoucnosti Eliho následovníků. A to všechno nesl na bedrech on, zatímco Eli... po sobě zanechal zář. Zvláštní bylo, že s časem neumdlévala. I Marek ji v sobě stále měl – úplně stejně jako tehdy; jako první i poslední den.

Vymočil se a roztrásla ho zima. Ještě chvíli stál a zhluboka dýchal, ale pak zamířil zpět.

Natáliina přítomnost ve vytopené místnosti byla ihned patrná. Tiše se přikradl ke křeslu a přenesl je ke kamnům. Ne, nemělo smysl, aby se soukal zpět do úzkého prostoru mezi jejími půvaby a zdí. Pro dnešní noc už postel patřila jí. Usadil se do křesla. Hlavu zvrátil do opěradla a stále se snažil chovat neslyšně. Ona je přece tady. Bože, Eli, bratříčku, děkuji ti za tento den, pomyslel si. Najednou ho to dostalo.

14. Tak to je on

V Holešovicích konečně prší. Marek čeká na maminku, a ta nepřichází. Místo toho volá tatínek: „Marečku, zapomněl jsem ti to říct: já dnes nepřijdu. Myslel jsem, že to stihnu, ale Doživotní... Cože, ty jsi doma sám? Maminka už rodí... Tak počkej, něco vymyslím. Někoho k tobě pošlu...”

Marek neví, proč je tatínkův hlas plný viny, ale ta vina se vlévá do jeho srdce. Možná, že se provinili všichni lidé; všichni do jednoho spáchali něco zlého – proto je tatínkův hlas tak naléhavý.

O tři dny později – tři dny, kdy se o Marka starala maminka kamarádka, učitelka češtiny, které ještě týž večer zavolal tatínek –, se ve dveřích objevuje maminka. Je o hodně hubenější a bledá, kůže jí ve tváři místy visí, přes rameno má tašku a z vlasů i oblečení jí kape voda. Ale v ruce drží zázrak: nový život. Eli má zavřené oči, víčka má pokrčená, jako by je tlačil silou k sobě; jako by ještě nechtěl vidět svět, do kterého byl poslán. A přece jeho tvářička je už tvář toho, koho bude Marek chránit a pro koho bude žít v příštích dnech i letech.

Maminka Eliho pokládá do připravené postýlky a konečně se podívá na Marka: „Tak to je on.“ Ale potom si rychle sedá do hlubokého křesla a začíná se otrásat pláčem.

Děšť, zrození a pláč, naděje, budoucnost i bolest, to všechno v jednom. Avšak i odhodlání v mamčině zoufalé tváři.

Teď také Eli křiví tvář a do mamčina vzlykotu zazní jeho tenký hlásek. Maminka se jako na povel zvedá, jde k postýlce a bere Eliho do náruče – bude ho krmit. Marek stojí opodál, ví, že teď je to ještě na ní, ale něco mu říká, že časem zaujme i její místo.

Mezitím zvenčí do okna udeří vítr a na skle se objeví dešťové kapky. Životodárný déšť, který přišel díky společnému úsilí elit lidstva, se už také stává pláčem.

Prší ještě celou noc až do rána a mezitím se několikrát ozve hlásek nově příchozího, proklestí si cestu až k Markovi do spánku a připomene mu, že Eli je jednou provždy tady.

O to víc Marka překvapí, když ho maminka ráno budí do školy. Cože? Teď, když je tu Eli? Maminka však trvá na svém: „Pořád jsi dítě, Marku. Musíš se učit, aby z tebe něco bylo. Eli není tvoje starost. To by měla být starost...“ Maminka nedořekne a už zase slzí.

Marek poslechne. Jde do školy, přestože ví, že maminka nemá pravdu. Eli je jeho starost. Vždycky bude.

Třídenní déšť zanechal ve vyprahlé krajině hluboké stopy. Bláto na dně vyschlého řečiště se zbarvilo do černa a změklo. Břehy jsou rozervané hlubokými koryty, jimiž ještě i teď stéká dolů zkalená voda. A uprostřed řečiště se vytvořila vodní plocha – taková, jaká tam zůstávala ještě před pár lety. Po chodníku poskakují malí ptáci; nikdo nechápe, jak mohli přežít tu dlouhou dobu sucha.

Ale největší proměna nastala ve tvářích lidí. Úleva – tak by se to dalo nazvat. Až teď je patrné, kolik v sobě

všichni tajili úzkosti. Pocity mohou konečně ven, i když někde uvnitř obava ještě zůstává. Ve tvářích ji už však střídá naděje. A jenom Marek ví, co je její skutečnou příčinou. Znovu slyší ten tenký hlásek pronikající za ním do spánku, a vnitřním zrakem vidí nepatrného tvorečka, který může být vším, ačkoliv ještě není ničím.

Také ve škole jim kážou o naději. Tedy až na učitelku tělocviku, která se k Markovi přitočí a prohodí: „Slyšela jsem to o tátovi. Vyříd' mamince, že na ni moc myslím.“

Marek nechápe. Neví, co o tátovi mohla slyšet. Protože to, co ví on sám, ve skutečnosti jenom tuší. Potom v tělocvičně začíná shromáždění a ke všem žákům mluví ředitel školy: „Vím, že vám to ve vašem věku nedochází, ale až budete dospělí a třeba staří a vzpomenete si na dnešek, tak si uvědomíte, že to byla historická chvíle. Lidstvo se ujalo vlády nad svou hostitelskou planetou. O tom jsme dřív mohli jenom snít. Ovlivňovali jsme přírodní procesy, ale spíš negativně. Teď poprvé jsme i napravili, co jsme způsobili. Ještě to bude dlouhá cesta – tohle je teprve začátek. Klima je strašně složitý systém. A nepředvídatelný. Zapršelo; konečně zapršelo. Ale podívejte, už zase svítí slunce.“ Všichni pohlédli k oknům u stropu. „Zdá se však téměř jisté, že projekt difrakčních mřížek se osvědčil. Klima se vrací k normálu. Nejen tady. Konečně, po dlouhé době, můžeme být na sebe hrdí.“

Pan ředitel mluví moudře. Marek mu důvěřuje; jeho krátké prošedivělé vousy a vysoké vzpřímené tělo vzbuzují úctu. Přesto neví nic o nejdůležitější události

posledních dní. Marek si usmyslí, že mu při vhodné příležitosti o Elim řekne.

„Dnes v pravé poledne,“ končí ředitel, „promluví k vám i ke všem obyvatelům Středoevropské federace náš doživotní prezident. Vy, kteří jste pozorně poslouchali mé předchozí projevy, víte, že nejsem příznivcem doživotních funkcí.“ V sále to zašumí – někteří spolužáci souhlasí. Marek mlčí. „Jedno se ale musí uznat: to, že zapojil naši Středoevropskou federaci do projektu vesmírných mřížek, bylo od něj moudré. Teď si jeho projev společně poslechneme.“

Sebevědomý hlas Doživotního pak Markovi připomene tatínka. Tatínek ho přece hlídá, a to znamená, že i teď je mu nablízku. To je pro Marka hlavní poselství toho hlasu, který jinak mluví jako obvykle: o pokroku, o dodržování pořádku, o naději na lepší život, který on svou podporou projektu difrakčních mřížek vlastně celému lidstvu zřídil. Vedle Marka sedí v tělocvičně Tomáš, a ten to vidí jinak: „Fašoun je to,“ šeptá vzrušeně Markovi. „Nikdo ho doživotně nevolil. Fašoun! Diktátor!“

Marek ví, že Tomášův táta byl poslancem parlamentu – než vystoupil proti Doživotnímu a ten ho z parlamentu vyloučil a dal zavřít. Soud byl zmanipulovaný – tak to vidí Tomáš. Markův tatínek to ale viděl jinak: poslanci si dělali, co chtěli, využívali demokracii ke svému prospěchu a kašlali na lidi. Doživotní jim to zatrhł, proto ho někteří nenávidí.

Skutečný obsah slov „fašoun“ a „diktátor“ si Marek uvědomí až o sedmnáct let později – nad těly postřílených holek a kluků z Osvobozené armády mladých.

Ze školy Marek běží. Už zase praží slunce a z holešovických chodníků stoupá pára. Vzduch je těžký. Avšak ve zmáčené hlíně se objevují první stopy zeleně. Marek tím vším prochází, jako by šel tunelem. Škola ani Holešovice ho už nezajímají. Jeho místo, jediné místo, kam patří a kde má jeho život smysl, je tam, kde se právě nachází Eli.

Severní Řecko, podzim roku 2168

15. Milován

Kde se právě teď nachází Eli? Tu otázku si kladl často. A nejvíc ve chvílích osamělosti – právě takových, jako byla tato. Čeká snad někde tam... neznámo kde? Pozoruje Marka v jeho pozemském snažení z bezpečného místa? Vidí všechnu jeho nedokonalost, pochybnosti, chyby? Anebo přebývá už jenom v těch, kteří ho ještě pamatují? Možná ještě v učení, které jim zanechal. Jenomže, jaké učení vlastně? Uměl by je Marek shrnout? Vysvětlit?

Eli často říkal, že brána je otevřená – on k ní jen ukazuje cestu. „To je to místo, kam dojdeme; kam se vrátíme. Nic vás tam nebude trápit. Život lidí uprostřed téhle bezradné civilizace je jedním velkým blouděním.“ Tak nějak to říkal. Marek marně hledal přesné znění vět, které měly jinou sílu, když je pronášel Eli. Kdykoliv bratra při kázání zkoušel citovat, nebo si myslel, že ho